

1

JUBILEE

KEĎ MA PRVÝ RAZ POBOZKAL CHLAPEC, TAKMER SOM ZOMRELA.

Uvedomujem si, že nezasväteným ušiam to môže znieť ako melodramatické ťňukanie pubertiačky. Nie som však pubertiačka. Myslím to doslovne. V stručnosti sa stalo toto:

Pobozkal ma chlapec.

Začali mi trpnuť pery.

Jazyk mi napuchol a vyplnil celé ústa.

Zovrelo mi hrdlo a nemohla som dýchať.

Všetko sčernelo.

Je ponižujúce omdlieť uprostred svojho prvého bozku v živote, ale ešte ponižujúcejšie je, keď zistíte, že chalan vás pobozkal pre peniaze. Že to bola stávka. Že máte také „nepobozkatelné“ pery, že ho muselo presvedčiť päťdesiat dolárov, aby svoje ústa pritisol na vaše.

Čerešnička na torte: vedela som, že ma to môže zabiť. Aspoň teoreticky.

Keď som mala šesť rokov, lekári mi zistili alergickú kontaktnú dermatitídu štvrtého typu, čiže intoleranciu cudzích kožných buniek. To je lekárska terminológia pre alergiu na ľudí. Áno, na ľudí.

A áno, je to zriedkavé. Slovanmi odborníkov: som jedna z hŕstky ľudí v dejinách sveta, ktorí ju mali. Len čo sa mojej pokožky dotkne cudzia pokožka, na celom tele sa mi objavia podliatiny a vyrážky. Lekár, ktorý mi stanovil diagnózu, navyše predložil teóriu, že moje alergické reakcie – anafylaktické šoky, ktoré som prežila – spôsobil buď dlhší dotyk cudzej pokožky, alebo orálny kontakt, napríklad som sa po niekom napila z toho istého pohára, a tak sa mi do úst dostali cudzie sliny. Už nijaké delenie sa o jedlo a nápoje. Nijaké objímanie. Nijaké bozkávanie. Mohla by si zomrieť, povedal. Chodila som však do maturitného ročníka, mala som spotené dlane a kolená sa mi podlamovali, lebo moje pery delilo od pier Donovana Kingsleyho iba niekoľko centimetrov. Následky bozku neboli jediné, čo ma mávalo, hoci boli smrteľné. Nebojím sa povedať, že v tej chvíli – doslova v sekunde, keď sa jeho pery dotkli mojich pier a ja som ani nedýchala – sa mi takmer zdalo, že to stojí za to.

Potom som sa dozvedela o stávke.

Len čo som sa vrátila domov z nemocnice, pobrala som sa rovno do svojej izby a nevyšla som z nej napriek tomu, že ma čakalo ešte štrnásť dní vyučovania v záverečnom ročníku. Maturitné vysvedčenie mi poslali poštou.

O tri mesiace sa moja mama vydala za Lennyho, majiteľa niekoľkých čerpacích staníc z Long Islandu. Zbalila si presne jeden kufor a odišla.

Odvtedy prešlo deväť rokov. Za celý ten čas som nevytiahla päty z domu.

NEMYSLITE SI, ŽE SOM JEDNÉHO DŇA RÁNO VSTALA A ROZHODLA SOM sa, že sa stanem samotárkou. To slovo sa mi navyše ani nepáči. Prípomína mi smrtiaceho pavúka, ktorý len leží na mieste a vyčkáva, kedy vstrečne jed do ďalšieho tvora, ktorý mu skríži cestu.

Ide len o to, že po svojom zážitku na prahu smrti, ktorý bol spojený s mojím prvým bozkom v živote, som – podľa mňa je to pochopiteľné – nechcela vyjsť z nášho domu, lebo som sa bála, že stretnem niekoho zo školy. Preto som nechodila von. Leto som strávila vo svojej izbe, donekonečna som počúvala pesničky skupiny Coldplay a čítala som. Veľa.

Mama si ma pre to často doberala. „Nos máš večne zaborený v knihách,“ konštatovala a zagúľala očami.

Neboli to však iba knihy. Čítala som časopisy, noviny, letáky, skratka hocičo, čo som mala poruke. Väčšinu informácií som si zapamätala bez väčšej námahy.

Táto časť sa mame páčila. Nútila ma recitovať na povel – svojim priateľkám (ktorých nemala veľa) a nápadníkom (ktorých mala priveľa) – netradičné vedomosti, ktoré som časom nazbierala. Napríklad fakt, že zamatovec modrý je najmenej verný druh vtáka na svete alebo že zmrazený krab môže po rozmrazení ožiť, prípadne že Leonardo da Vinci vynášiel prvú mechanickú pištoľ (čo by nemalo nikoho prekvapiť, keďže vynášiel tisícky všakovakých vecí).

Mame sa vždy rozžiarila tvár, pokrčila plecami, zasmiala sa a vyhlásila: „Netuším, po kom to dievča je.“ V takých chvíľach som rozmýšľala, či na tom nie je kus pravdy, lebo keď som sa niekedy odvážila spýtať na svojho otca – napríklad ako sa volal –, vybuchla a odsekla niečo v zmysle: „Záleží na tom? Veď tu nie je.“

Počas dospievania som v podstate bola čudáčka. Nebolo to iba preto, lebo som nepoznala svojho otca, alebo preto, lebo som vedela recitovať náhodné fakty. Som si istá, že nič z toho nie je jedinečná povahová črta. Na vine bol môj zdravotný stav, pretože tak tomu ľudia vraveli: zdravotný stav. Môj zdravotný stav bol dôvod, prečo som v základnej škole musela mať lavicu prinajmenšom dva metre od ostatných, prečo som cez prestávky musela osamote sedieť na lavičke a nečinne sa pozeráť, ako sa deti spájajú do vláčika na šmyklavke, ako sa držia za ruky počas hry Oli, oli, Janko a ako rúčkujú na prelie-

začkách. Vinou svojho zdravotného stavu som bola zahalená v tričkách s dlhými rukávami, v nohaviciach a s rukavicami – látka zakrývala každý centimeter môjho tela, ak by náhodou deti, od ktorých ma držali tak ďaleko, prelomili hranice mojej intímnej zóny. Môj zdravotný stav bol tiež dôvod, prečo som sa s otvorenými ústami pozerala na matky, ktoré v bezstarostnom objatí stískali drobné telička svojich detí, keď ich prišli vyzdvihnúť zo školy. Túžila som si totiž spomenúť, aký je to pocit, keď vás niekto objíma.

Tak či onak, spojte si všetky fakty – môj zdravotný stav, príhodu s bozkom a so smrťou, ktorá mi dýchla na krk, odchod mojej matky a... čáry-máry fuk! Získate dokonalý návod, ako sa stať samotárkou.

Možno je však za tým niečo celkom iné. Možno som len rada osamote.

Nech je, ako chce, som tu. Doma.

Najnovšie mám strach, aby sa zo mňa nestal Boo Radley našej ulice. Nie som bledá ani nevyzerám chorá, ale bojím sa, že si o mne začali šuškať deti z ulice. Možno na ne pričasto hľadím z okna, keď jazdia na kolobežkách. Pred niekoľkými mesiacmi som si objednala modré závesy, zavesila som ich na všetky okná a teraz sa za nimi skrývam. Vykúkam iba jedným okom, no trápi ma, či nevyzerám ešte úchylnejšie, ak si ma náhodou niekto všimne. Nevieť si pomôcť. Rada sledujem, ako sa deti hrajú. Uvedomujem si, že keď to takto poviem, asi to aj znie úchylne. Naozaj si však užívam pohľad na to, ako sa zabávajú, a teší ma, že môžem byť svedkom normálneho detstva.

Jeden chlapec z ulice sa mi raz zadíval priamo do očí, potom sa otočil k svojmu kamarátovi a niečo mu povedal. Nato sa obaja zasmiáli. Nepočula som ich, a tak som si nahovárala, že povedal niečo ako: „Aha, Jimmy, tamto je zasa tá milá pekná slečna.“ No bojím sa, že to bolo skôr niečo ako: „Aha, Jimmy, hentam je tá pojašená žena, ktorá žerie mačky.“ Len aby bolo jasné: nejem mačky. Lenže Boo Radley bol milý pán a aj tak o ňom každý hovoril to isté.

KEĎ ZAZVONÍ TELEFÓN, ODVRÁTIM OČI OD ROZČÍTANEJ KNIHY a predstieram, že ho nepôjdem zdvihnúť. Veľmi dobre však viem, že pôjdem. Aj keď to znamená vstať z ošúchanej preliachiny v mojom kresle so zamatovým poťahom, prejsť sedemnásť krokov (áno, zrátala som ich) do kuchyne a chytiť hnedožlté slúchadlo mojej pevnej linky, keďže nevlastním mobilný telefón. Aj keď je to pravdepodobne niekto zo zásielkového obchodu, odkiaľ mi pravidelne volajú, alebo mama, ktorá mi zavolá najviac štyri razy do roka. Aj keď som práve v pasáži knihy, keď sa detektív a vrah konečne ocitnú v jednom a tom istom kostole po tom, čo sa dvestosedemdesiatštyri strán naháňali ako kocúr a myš. Napokon telefón zdvihnem z rovnakého dôvodu, z akého to urobím zakaždým: rada počúvam cudzie hlasy. No možno rada počúvam svoj hlas.

Crrrrrrnnn!

Vstanem.

Odložím knihu.

Urobím sedemnásť krokov.

„Prosím?“

„Jubilee?“ osloví ma neznámy mužský hlas.

Rozmýšľam, čo asi ponúka. Prenájom chaty pri mori? Nový, osemnásobne rýchlejší internet? Možno len robí prieskum. Raz som sa s akousi ženou rozprávala štyridsaťpäť minút o mojich obľúbených príchutiach zmrzliny.

„Áno?“

„Tu je Lenny.“

S maminým manželom som sa stretla iba raz – v čase, keď s ňou päť mesiacov chodil. Bolo to predtým, ako sa k nemu odsťahovala na Long Island. Najživšie si spomínam na jednu vec: pestoval si fúzy a často si ich hladkal, akoby mal pod nosom prilepeného verného psa. Vyjadroval sa tak afektovane, že mi pripadal čudný. Mala som

vtedy dojem, že by som sa pred ním mala ukloniť aj napriek tomu, že bol veľmi nízky. Akoby mu v žilách prúdila modrá krv alebo niečo podobné.

„Zdravím.“

Nervózne sa nadýchne. „Ako sa máš?“

Ozubené kolieska v mojej hlave sa krúčia opreteký. Som si istá, že toto nie je zdvorilý spoločenský telefonát, keďže Lenny mi ešte nikdy nezavolať.

„Mám sa fajn.“

Opäť sa nadýchne, akoby potreboval nabráť odvalu. „Nuž, nebudem chodiť ako mačka okolo horúcej kaše. Victoria... Vicki...“ Hlas sa mu zlomí a pokúša sa to zamaskovať zakašľaním, ktoré sa zmení na dusivý záchvat. Obama rukami držím slúchadlo pevne pri uchu a počúvam, ako ho drhne. Zároveň uvažujem, či ešte má fúzy.

Keď sa Lenny konečne upokojí, zhlboka sa nadýchne a po krátkom zaváhaní povie: „Tvoja mama zomrela.“

Dovolím tichu, aby sa mi vplazilo do ucha a sedelo tam ako guľka, ktorú kúzelník zachytil medzi zuby. Nechcem, aby zašlo hlbšie.

So slúchadlom v ľavej ruke sa chrbtom opriem o stenu, ktorú pokrýva stará tapeta s červenými čerešňami, a šúcham sa nadol, kým nezostanem sedieť na popraskanom gumolite. Myslím na posledné minúty, keď som videla svoju mamu.

Mala oblečený pletený fialový twinset, ktorý bol o dve čísla menší, ako potrebovala, a na krku sa jej leskol perlový náhrdelník. Bolo to tri mesiace po tom, čo ma pobozkal chlapec a takmer som zomrela – ako som spomínala –, keď som leto trávila najmä vo svojej izbe. Vtedy som si vyplňala čas aj vrhaním neviditeľných šípok do maminho chrbta vždy, keď som popri nej prechádzala na chodbe, lebo som vedela, že moja nešťastná príhoda by sa nikdy nebola stala, keby nás tri roky predtým neprestáhovala z Fountain City v štáte Tennessee do Lincolnu v štáte New Jersey.